

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKUCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI, POSWIĘCONY
SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

PRENUMERATA I OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie katedry, kantory
i biura ogłoszeń: w Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych. REDAKCJA I ADMINISTRACJA: CZĘSTOCHOWA, II-ga ALEJA Nr. 38. — TELEFON Nr. 50. Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od g. 8—10 wiecz. Rękopisów nadesł. redakcja nie zwraca.

PRENUMERATA WYNOŚI: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 k. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odosłaniem do domów. Z granicą, za markami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 50. Zmiana adresu kop. 20. Listów nielanconowych lub niedostatecznie opłaconych redakcja nie przyjmuje. CENY OGŁOSZEŃ: Za wieść pętlową jednoszpaltową lub jego miejsce: Nadesłane k. 50, przed tekstem k. 40, za tekstem, 3 kół. i nakładem po kop. 25, na 4 kół. po kop. 10. Drobnie ogłoszenia po kop. 3 za wyraz. Natężenie ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenie treści matrymonialnej o 50 proc. drożej. Za dołączenia prospektów lub reklam po 6 rubli od 1000 egzemplarzy.

Agentury: w Rakowie, Noworadomsku, Myszkuwie, Zawierciu, Piotrkowie, Łodzi i Warszawie. Cena pojedynczego egzemplarza kop. 3.

Zarząd Dóbr „Ostrnowy” JEGO CESARSKIEJ WYSOKOŚCI Wielkiego Księcia MICHAŁA ALEKSANDROWICZA.

Niniejszem zawiadamia Szanownych mieszkańców miasta Częstochowa że od 1-go Października są do wynajęcia sklepy i mieszkania za wszystkimi wygodami w nowo-wybudowanych domach dochodowych przy ul. Teatralnej. Wiadomość u Zarządzającego budową Inżyniera re Matulewicza, ulica Teatralna № 58/60, Telefon № 3—45.

II-ga Aleja № 38.—Telefon № 497.

TEATR URANJA

Program od wtorku 18 do piątku 21 Listopada (włącznie)

Ofiary Dżumy (Dżuma w Indji)

Wysokie artystyczny dramat w 4-ch częściach w wyk. pierwszorzędnych artystów Królewsk teatr. w Kopenhadze w rolle głównej wyst. pierwszorz. tancerka w świecie RITTA SASZETTO

Dziennik Gaumont'a — Sen na jawie kom.

Na scenie: pod artystycz. kierunk. A Alisiewicz

Tygrys bengalski

Komedja w 1-ym akcie Marc Michel'a

TEATR KINEMATOGRAF PARYSKI II ALEJA 19. TELEF. 343.

PROGRAM od środy 19 do piątku 21 Listopada 1913 roku włącznie.

Tygodnik Gaumont'a ostatnie nowości (z natury)

GONTRAN ZWYCIĘZCĄ (komedia)

ZA OJCZYZNĘ

interesujący dramat w 2-ech częściach z udziałem znakomitej tancerki SACHARET

Nadnaturalny ozłowiek (bardzo komiczne)

Na scenie: PUPIL PUPILA Komedja w 1-ym akcie.

Anons: W sobotę 22 Listopada 1913 roku „ZWARJOWANE PODWÓRKO” w 2-ech odsłonach.

TEATR „ODEON” KRZEMIŃSKIEGO II Aleja № 43. Najstarszy w Królestwie Telefon № 4—77.

Program od środy 19 do piątku 21 Listopada 1913 roku (włącznie).

W środę i czwartek całkowity dochód przeznaczony na rzecz Towarzystwa Szerzenia Wiedzy w Częstochowie.

Pocałunek cygański (Dramat w 2-ach częściach)

MAKS WIRTUOZ (Kom. M. K. Lindera)

Malżeństwo albo śmierć (Dramat)

DIENNIK PATHÉ № 240B. (Wypadki ostatniej chwili.)

Nad program do 9-jej wieczorem: Wiosna nadchodzi (Komedja w kol.)

Na scenie: Od 9-jej wieczór. Droga do kobiecego serca.

Anons: W piątek pożegnalny benefit W. Kisielewskiego.

85) STEFAN GORKA.

SZTUKA ZDOBYCIA MAJĄTKU.

(Ciąg dalszy).

Powiecie dalej, że robotnik, dążąc do powiększenia swej płacy, musi robić pracę, przez którą, gdy się nie uda, dochodzi do nędzy i głodu, że kupiec, jeżeli chce towar sprzedać, musi poprzestać na zarobku nieznanym.

Wszystko to prawda. Mówicie mi dalej, że rodzice i przyjaciele wasi powiadają, że najlepiej być urzędnikiem. Jest to wprawdzie służba o dochodach śmiesznie małych, lecz ostatecznie można jakos wyżyć.

Teraz ja wam odpowiem. Wyznałście mi w słowach powyższych, swój brak ufności we własne siły, tchórzostwo wobec nieprzewidywanych kolei życia. Zamiast rozpocząć walkę własnymi środkami i przywiązać się do trofea tej walki, wy w trwodze o swe losy, pozabawieni energii i pomysłowości, wolicie powierzyć innemu człowiekowi, zwierzchnikowi waszemu, troskę o zapewnienie sobie bytu.

To czego pożądcie, to stanowiska funkcyjnarjuszw, źle płatnych, mało poważanych, bez przyszłości, bez wi-

dnokręgu. Tam człowiek starzeje się na swoim stołku, w zajęciu prawie bezpłodnym, gdzie upadają i duszą się stopniowo jego zdolności.

Zapewne, ma się przytem niewypowiedziana rozkosz, iż się jest zwolnionym od myślenia, od chcenia, od działania. Od czegoż jest regulamin opiekuńczy? Od czegoż są statuty i paragrafy ustaw? Poczóż myśleć tam, gdzie już inni dawno myśleli, poczóż się trudzić męczącym zaszczytem działania i życia?

Gniewacie się na mnie w tej chwili? Powiadacie, że szydzą z was?

Dlaczegoż więc tylu ludzi młodych i krzepkich, obdarzonych sensem zdrowym, umysłem bystrym i jasnym, nie rozpocznie dla siebie samych lepszej roboty? Dlaczegoż dają się wyzyskiwać i marnotrawią za lichą płacę swe siły i zręczności? Dlaczegoż zadowalają się wegetowaniem, jako podwładni i wola służby wszystkim innym, — tylko nie sobie samym?

Otóż oni nie umieją chcieć.

A skoro nie umieją chcieć, to tembardziej nie umieją dążyć i walczyć o swój byt.

Musimy sobie raz na zawsze utrwalić w umyśle naszym tę prawdę, iż walka jest prawem natury. Wszystkie zoledzie, które spadają z dębu, nie stają się dębami. Rosną i rozwijają się tylko te, które sobie wśród krze-

wów, gaszczy i zarośli wywalczyły warunki dogodne do wzrostu.

Prawdę tę wypowiedział Darwin w swojej teorii walki o byt. Umysły powierzchowne, które tę teorię fałszywie pojęły, przekreśliły jej prawdziwość i w ten sposób wytworzyły się pojęcie „dorobkiewiczza”, „parweniusza”, czyli pojęcie o znaczeniu ujemnym.

Szlachetna i pełna prawości ambicja dojścia do celu została splamiona tym niedorzecznym przesądem, że aby „dojść do celu”, trzeba wszystko poświęcić ciałnemu samolubstwu i na ruinach innych istnień i losów budować swą fortunę.

W przyrodzie wszystko jest współzawodnictwem i walką. Drzewo chce się wzniesić nad inne drzewa i dusi słabsze u stóp swoich. Koń chce biegnąć prędzej, niż ten, który galopuje obok niego. Jeleń walczy ze swym rywalem, słowik, powiadają, gotów jest zginąć w ostatnim wysiłku śpiewaczym, tak bowiem pragnie, aby jego pienia przeniosły śpiew współzawodników i panowały same nad ciszą nocy.

Uczłowieka uczucia szlachetności, miłości i odwagi rozwijają się pod wpływem współzawodnictwa. Umiął to wykorzystywać Napoleon I, powiadając do swoich żołnierzy: „Każdy z was ma w swoim tornistrze buławę marszałka!”

Jakiekolwiek teorie polityczne, spo-

łeczne lub filozoficzne głosząby równość ludzka, to wierzącemu mi, pozostała one tylko w dziedzinie teorii. Gdyby miały przejść do rzeczywistości, wyrządziłyby ludzkości ogromne szkody. Na szczęście, niema o to obawy. Ludzie nigdy nie byli równi i nikt nie zdoła unicestwić ich pragnień wzbicia się nad swoich współprac. Czyż sparaliżuje kto dłoń nadto zręczną? Czyż można zachlorofornować umysł zbyt żywy i przenikliwy? Czyż można zniewieścić odwagę nieustraszoną? Czyż można ogłosić wszystko, co jest talentem i geniuszem jako wywyższenie niesłuszne? Cóż zatem zrobicie ze znakomitym mówcą, który rozwijając wasze własne poglądy, uzyska wpływ niebezpieczny na swoich licznych słuchaczy, a ci pod wpływem jego wymowy gotowi będą natychmiast uczynić wszystko, co on rozkaże?

Natomiast liczne mamy przykłady, jak świat się odnosi do tych, którzy nie chcieli się wywyższyć, którzy byli i pozostali słabymi. Wszystkim wiadomo, iż gardzi się pobitymi w życiu, a kobiety okazują im litość obelżywą. Nawet pismo święte powiada: „Lepiejby było ubogim, aby się nie rozdziła”. A czyż nie wypada tutaj przypomnieć historycznych słów Brennusa: „Biada zwyciężonym!”

(d. c. n.)

Pierwszorządny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko Kamieniarski -Sztukatorski

Częstochowa Aleja 3-cia dom własny

Egzystuje od roku 1887. Telefo 2 60.

Fabryka posadzki cementowej na chodniki stopni mozaikowych oraz wszelkich wyrobów z cementu.

KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKI

WYKONYWA

Rzeźby pomniki, kolumny

budowlane i kościelne

CENY PRZYSTĘPNIEJSZE

BONBONS DE VARSOVIE

oraz CIASTKARNIA ELEKTRYCZNA
Braci WEBER II-ga Aleja № 29.

Poslednią znakomitą paczką Ciastka Desserowe Busze Paryskie wyborne pierlami na fenty Herbatniki w stu gatunkach. Ciasta na fenty po 30 kop., wielki wybór karmelków cukrów i t. p. Największy wybór czekoladek Dla kupujących i f. czekolady w tabliczkach do dajemy 5% ustępstwa. Przyjmujemy zamówienia na Torty Lody Tace Ciast i t. p.

SAMOCHOODY

Sprzedaz Samochodów nowych i używanych różnych fabryk jak również wynajem na jazdy po mieście szosie i zagranicę. Garaż Teatr, 58 1/2 tel. 345

O piękno Bazyliki Jasnogórskiej.

Piękną niepowszednio jest nasza bazylika Jasnogórska, utrzymana "od a" do "zeta" w przedudownym, bo lekkim, wolnym od przeładownia baroku. Od "a" do "zeta" powtarzamy, nie licząc oczywiście renesansowej kaplicy Doenhoffów, którą tylko do budowana po jednym z pożarów barokowa kopuła łączy z całością.

Odświeżone ostatnio freski plafonu i sklepieni w nawach, ściany pokryto nowymi stiukami i złoconiami, odświeżono wielki ołtarz, a wszystko to czyniono z głęboką znajomością rzeczy, właściwą tych robót kierownikom, którzy — zaszczytnie w sztuce znane nazwiska mówią same za siebie. Pracom tym towarzyszy nadto pietyzm, w danym razie zupełnie naturalny i konieczny wobec znaczenia dla kraju Jasnogórskiej placówki naszej polskości i naszej wiary.

Przekonani właśnie o tem każdemu nam podzielić się z ludźmi, powołanymi do wielkiego dzieła odnowy wnętrza świątyni Jasnogórskiej, pewnymi spostrzeżeniami.

Zacząć wypada od pytania, czy zamierzone jest oczyszczenie głównego ołtarza od różnych naleciałości, dostrzukanianych w różnych epokach, a przez jego pierwotnego twórcę zgola nieprzewidzianych, a więc psujących piękną niebiańską całość? Wielki artysta, komponując całość świątyni, wszystkie jej szczegóły powiązał wzajemnie w przedziwną harmonję barw i formy.

Poczynając od głównego ołtarza utrzymujemy ryzykownie w trzech kolorach: białym (figury), zielonym (obłoki) i złotym, a kończąc na ołtarzach bocznych i poprzecznych w nawach, lub na ambonie, której baldachin tak lekko połączono z zachęszem, nie dając ciężkiego dachu nad kapłanem — wszystko to stanowi logiczną i pełną wdzięku i piękną całość.

Zdała już idąc w kierunku wielkiego ołtarza oczekujemy cudu, spodziewamy się uczyć dla oka, zachwyty dla ducha. Widzimy Najświętszą Pannę i Anioły w obłokach o ciepłym malachitowym, tonie Alisici zbliżywszy się zauważamy, że środkowy anioł właściwe oparcie ma na ciężkiem tabernaculum, zasłaniającem większą część obłoku, podtrzymującym aniołów. Traci nam cała grupa i psuje się perspektywa, bo nietylko nie widać obłoku, ale nie znać tej głębi, którą artysta pragnął wywołać zamykając główną nawę łukiem wielkiego ołtarza. Głęboką tę zastania również owo ciężkie, za szerokie i za wysokie tabernaculum, w zupełności obce całości ołtarza formą i kolorem, który wprowadza tylko dysharmonję.

Niedość tego, tabernaculum to tworzy luk, ale wygięty w przeciwną stronę, luk koła, którego centrum jest nie w kościele lecz w tyle za ołtarzem.

Jeszcze nie wszystko. Nie miesiąc się widocznie ciężkie wysokie na trójkątnych podstawach lichterze na marmurze, więc dolatano marmur drzewem. Co do tego nie wątpimy, że pozostawione nie będzie, ale warto skorzystał z okazji odnawiania całości, by bazylicę naszej **przywrocić całe pierwotne piękno.**

Jeśli odstania się z pod tynku stare freski na sklepieniu, to nietylko warto, ale trzeba by konieczne odstąpić i znaczną część obłoku ukrytego za tabernaculum, które można przemieścić w inne miejsce.

Na głównym zaś ołtarzu należałoby ustawić inne niższe, lekkie w konstrukcji, może ażurowe, stylem i kolorem dostosowane do całości, a najlepiej złocene. Wówczas uzyska się perspektywę na obłok i głębię.

Tę samą funkcję, jaką tu względem głównego ołtarza spełnia dzisiaj olbrzymie tabernaculum, w ołtarzach bocznych mają poustawiane na środku feretrony i obrazy, nie liczące z całością pięknych figur i całych grup kamiennych, na niektórych do połowy niemal przez feretron zasłoniętych. A przecież feretron czy obraz z równą czcią można umieścić gdzieindziej.

Wogóle przy tak gruntownej restauracji świątyni i na tak szeroka skalę zakreślonej warto jeszcze zwrócić uwagę na liczne inne szczegóły niefortunnie w szeregu wieków ze szkoda pięknej całości zaprowadzone, jako to: obrazy w złoczonych ramkach w obramieniu czarnego marmuru wspomnianej już kaplicy św. Pawła, pierwszego pustelnika i patron. zakonowi zawieszono; udawany marmur czerwony malowany na ścianie, tuż obok naturalnego czerwonego marmuru włoskiego w przysionku kaplicy N. Marij Panny; nieestetyczne konfesyjonały z początku ubiegłego stulecia etc. etc.

Być może, iż szczegóły powyższe wcześniej jeszcze zwróciły na siebie uwagę artystów, powołanych do odnowy i ci o usunięciu złego myśla, wskazze nie będąc tego pewni, kreslimy te słowa dla spokoju własnego sumienia.

Fr. Galiński.

Częstochowa, 19—11—1913.

Memoriał.

Wobec nierozstrzygniętej dotychczas sprawy przeniesienia gubernji z Piotrkowa do Łodzi i powtarzanych przez prasę niepokojących wiadomości, Stow. pracy społecznej w Piotrkowie uznało za niezbędne przygotowanie nowego memoriału, odpowiadającego dzisiejszym warunkom ziemi piotrkowskiej.

W tym celu zarząd Stowarzyszenia gromadzi wszystkie dane, wykazujące konieczność pozostawienia zarządu gubernjalnego w Piotrkowie. Domaga się tego wzrastający ruch handlowo-przemysłowy Zagłębia Dąbrowskiego, Zawiercia, Ząbkowice, Myszkowa, Częstochowy, Rudnik, Noworadomska, Kamińska i Piotrkowa.

Interesanci tych miejscowości narazeni byłiby na wielką stratę czasu, odwołkę w załatwieniu spraw i niebezpieczeństwo utraty mienia i życia przy sporadycznych niepokojach, jakim, szczególnie w ostatnich czasach podlega Łódź. Memoriał przedstawiony będzie odpowiednim władzom.

Rozwiązanie syndykatu cementowego.

Rozwiązanie syndykatu cementowego nastąpiło w piątek, jest ono spowodowane z jednej strony, jak zaznaczyliśmy przed tygodniem, powstaniem dwóch nowych fabryk ce-

KONIAK D. Z. SARADZEWA TYFLS
KAUKASKI

mentu, zdrgniej zaś znacznym powiększeniem produkcji przez fabryki istniejące.

Pozatem fabryki pruskie i austriackie zniżyły już ceny o kilkadziesiąt kop na beczce, a więc fabryki krajowe muszą również zniżyć cenę, aby zapobiedz napływowi cementu zagranicznego.

W tym stanie rzeczy fabrykanci krajowi uznają syndykat za zbyt czynny, wysokie ceny bowiem i tak utrzymać się nie dadzą, a przy konkururowaniu niskimi cenami chcą oni mieć wolne ręce.

Zaznaczyć należy, że w sferach właścicieli fabryk cementu krąży pogłoska, jakoby fabrykanci niemieccy założyciele u nas cementowni, a to z powodu wysokiego cła, wynoszącego na 10-pudowej beczce 1 rb. 20 kop.

Zawiadaniem Szarowną Publiczność, iż sklep mój zaopatrzony w towar świeżych transportów i takowy polecam Szanownej Klienteli po cenach zniżonych. Dla P. P. Restauratorów ceny hurtowe. Z poważaniem J. PIETROWIEC. Handel Win i Towarów Kolonialnych w Częstochowie Aleja II-ga № 30.

Rodzina i policja.

Ministerjum spraw wewnętrznych niejednokrotnie otrzymywało zapytania, w jakich wypadkach policja może interwenjować w zatargach rodzinnych.

Z powodu tego ministerjum wyjaśnić, że sprawy zatargów rodzinnych są bardzo delikatne i wymagają szczególnej ostrożności. Sprawy o pobicie wszczynane mogą być tylko na podstawie skarg w trybie prywatnego oskarżenia. Sprawy o obrazę pomiędzy małżonkami nie mogą być wszczynane w trybie sądowym, gdyż sprawy podobne nie dadzą się pogodzić z istotą stosunków małżeńskich.

Stan nietrzeźwy małżonka, nie zakłócający spokoju publicznego i porządku, również nie podlega interwencji policji. Tylko czynny wyraźnie określone w kodeksie karnym mogą spowodować niezwłoczne wzmieszenie się policji.

Prośba właściciela domu o aresztowanie do chwili wytrzeźwienia jego mieszkańca jest nieuzasadniona, jeżeli nie został zakłócony spokój publiczny i porządek.

Wystawa Sztuk Pięknych

w Częstochowie, Teatralna N-r. 11, otwarta codziennie od g. 11 do zmierzchu, w sobotę niedzielę i święta do g. 8 wieczorem

LIIKwidacja.

Likwidacja głośniejszej rewizji senatorskiej, która przed paru laty narobiła tyle wrzawy, postąpiła o krok naprzód. Senator Neudhardt (nie należy go mieszać z bratem, przywódcą nacjonalistów w Radzie Państwa) oddał między innymi pod sąd prezesa dyrekcji Teatrów Warszawskich, p. Małyszewa i b. dyr. finansowego teatrów p. Krywoszejewa, oskarżając ich o nadwyżki i przedstawianie fałszywych bilansów. Obecnie, kiedy trzej sędziowie śledczy, którzy po kolei prowadzili sprawę, nie mogli doszukać się w niej cech przestępstwa i rzekli się dalszego prowadzenia śledztwa, prokuratorja ostatecznie sprawę umorzyła. Jak na podstawy oskarżenia zapytywano się odrazu w kołach kompetentnych, charakteryzuje fakt, że p. Małyszew ani na chwilę nie przestał pełnić swych obowiązków, pomimo że był "pod sądem" i pod zarzutem przestępstwa kryminalnego.

Inaczej sobie postadiono z p. Marszewskim, inżynierem, który jest twór-

cą 3-go mostu na Wiśle, budzącego podziw i uznanie rzeczoznawców. P. Marszewski, oddany również pod sąd z decyzji senatora Neudhardta, odrazu wtrącony został do więzienia i dopiero przed pół rokiem z tego więzienia za wysoką kaucją wypuszczony. Umorzenie jego sprawy prawdopodobnie nastąpi, bo otó trzeci rok upływa a sędziowie śledczy i tu również nie mogą znaleźć podstaw do oskarżenia, ale tymczasem p. Marszewski przypłacił to strasne przejście moralnie ciężką chorobą, może nieuleczalną.

Wiele innych oskarżeń z doby rewizji senatorskiej okazało się również nieuzasadnionych, a w każdym razie przebieg i rezultat procesów wszczętych przez rewizję w bardzo małej mierze odpowiedziały oczekiwaniom. P. Neudhardtowi udało się w zupełności tylko jedno, Zainicjował on wykup kolei wierz.-wied. przez skarb z motywów politycznych, z takich motywów, które, skoro raz tylko wysunięte zostaną, bywają zwykle rozstrzygającymi.

W ostatnich czasach wiele mówiono o jakimś tajemniczym memoriale, podanym przez p. Neudhardta sferom i poddającym rewizji politykę obecnego rządu. Wskazuje to, że senator Neudhardt nie zadowolnił się rezultataми swojej misji w kraju Przywilańskim i pragnie rozwinąć swą energję, działalność i inicjatywę na szerszej arenie — ogólnopolskiej.

El m o.

Z Zawiercia.

(Kor. własna „Gońca Cz.”)

— Koncert „Lutni”.

W sobotę 22 bm. o g. 8 w. w sali Domu Ludowego Tow. Akc. „Zawiercie” odbędzie się koncert miejscowej „Lutni”.

— Ku czci św. Cecylii.

W niedzielę 23 bm. o g. 9 r. chóry „Lutni” i „Liry” w kościele parafjalnym, odpiewając uroczystą wotywę ku czci św. Cecylii.

Tegoż dnia o godz. 4 pp. w lokalu „Lutni” odbędzie się zebranie towarzyskie przy współudziale orkiestry własnej, chórów wspólnych — żeńskich i mieszanych, oraz występów solowych. Na zakończenie zabawa tańeczna.

— Z parafji.

W ubiegłym tygodniu zawarto 6 ślubów małżeńskich.

Urodziło się chłopców 11, dziewcząt 12.

Zmarło chłopców 13, dziewcząt 6. Prócz tego zmarły: Bronisława Głazowska — lat 71 i Katarzyna Cack — lat 66.

— O półpaski zagraniczne.

Kancelarja gm. Kromolów podaje do publicznej wiadomości mieszkancom tutejszej gminy, że jeżeli kto chce korzystać z półpasków na wyjazd za granicę w r. 1914 obowiązany jest osobiście stawić się do kancelarji gminnej z paszportem i podać się na listę kandydatów.

Zapisy przyjmowane będą codziennie od 8 r. do 1 pp. do 23 grudnia r.b. przy tem nadmieniamy, że po upływie terminu, prośby lub skargi na ręce p. naczelnika powiatu nie odniosą żadnego skutku i pozostaną bez odpowiedzi.

— Aresztowani.

W ciągu ub. tyg. aresztowano 36 osób z których wypuszczono 8, a odesłano do więzienia 15, reszta 13 odsiaduje karę z wyroków sądowych.

— Niemadry zakład pijacki.

We wsi Mierzęcicach pod Siewierzem u gospodarza Walentego Borowiaka odbywał się wesele. Podczas uczyły niejaki Wawrzyniec Lasoń pod-

zaka. Nowy kierownik fachową i staranną pracą w paru tygodniach wyzkollił chór mieszany, który obecnie śpiewa rzeczy dość trudne, czysto, rytmicznie, a nawet frazując artystycznie. Chór damski odznacza się ładnym brzmieniem altów, solistki pewną umiętnością władania swym mezosopranem.

Prócz chórów w wieczornicy brali udział: dyrektor Witesczak, jako rutynowany pianista-solista, pan Kurkowski, skrzypek o pełnym tonie i muzykalności i znany dyrektor teatru p. E. Majdrowicz, wityny oklaskami za miłą niespodziankę, jaką sprawił swym wystąpieniem. Dyr. Majdrowicza darzono frenetycznymi oklaskami za artystycznie odśpiewane utwory pięknym barytonem. Publiczność domagała się naddatków, których p. M. Majdrowicz nie szczędził. Po wieczornicy tańczono ochoczo w dobranym gronie członków.

Prezes Towarzystwa p. Zaleski rozpoczął pracę nad zorganizowaniem zespołu amatorskiego do wystawienia słynnej opery ludowej „Krakowiaczy i górale”. Szlachetnym tym zabiegiem powinna cała miejscowa inteligencja okażać swą pomoc. W dziedzinie jest 60 proc. żydów, mających swe kulturalne i artystyczne stowarzyszenia, niechże i nasza biedna polska sztuka daje znaki życia i nie utonie w morzu Izraela. Noster.

Jak wiadomo p. Witesczak był do niedawna kierownikiem artystycznym częstoch. rzem. Stow. śpiewaczego „im. Moniuszki”. (Przyp. Red.)

Kółko rolnicze we Włoszczowie.

W niedzielę 23 b. m. we Włoszczowej odbędzie się ogólne zebranie nowozalegalizowanego Kółka rolniczego, które od wspomnianej daty zostaje powołane do życia. Na zebraniu tem odbędą się wybory Zarządu. Nadto p. Bzowski, obywatel okoliczny wygłosi pogadankę o rolnictwie.

Istnienie swe Kółko rolnicze zawdzięcza usilnym staraniom proboszcza włoszczowskiego ks. Rzepczyńskiego, któremu też należą się gorące wyrazy uznania.

Ofiara na Tow. Opieki nad bezdomnymi dziećmi.

Czysty zysk z niedzielnego przedstawienia w sumie 25 rb. Stow. Rzem.-Przemysłowe ofiarowało na rzecz Tow. Opieki nad bezdomnymi dziećmi.

Zebranie Tow. Krajozna w ożego.

Przypominamy, że dziś o godz. 7-ej wiecz. w lokalu własnym odbędzie się zebranie członków częstoch. oddziału Polskiego Tow. Krajoznawczego, na którym p. Michał Rawicz-Witanowski wygłosi odczyt o Radomsku i okolicy.

Benefis Kisielewskiego w „Odeonie”.

Jutro w piątek 21 b. m. w „Odeonie” odbędzie się benefis i zarazem pożegnalny występ p. W. Kisielewskiego, który w Sosnowcu obejmuje kierownictwo nowego teatru „Miniatur”. Na program złoży się „Wielki kabaret artystyczny”, w którym wystąpią: pp. Adamowiczówna (deklamacja), Linkowska (śpiew), Kaczorowska (piosenki) oraz pp. Kisielewski, Bernatowicz (satyry), Truszyński (piosenki), Kaczorowski (kuplety satyryczne).

Teatr na wpiśy.

W sobotę 29 b. m. w sali Straży ogniowej, na rzecz Tow. niesienia pomocy niezamożnym uczniom przy zakładzie naukowym p. Zofji Garzdeckiej, grono amatorów odegra komedję Michała Bałuckiego w 3 aktach p. t. „Ciepła wdówka”. Ceny biletów w cenie od 3 rb. do 50 kop. nabywać można wcześniej w cukierni Jackowskiego i w księgarni Egera. Galerja po 80 kop. Po przedstawieniu tańce za dopłatą 50 kop. Toalety wizytowe. Bufet i cukiernia na miejscu.

Dość d z koncertu w gimnazjum.

Z koncertu na korzyść niezamożnych uczniów miejscowego gimnazjum, który odbył się w niedzielę 9 bm. otrzymano dochodu 780 rb. Po potrąceniu koniecznych wydatków pozostało 552 rb. przyznano jako zapo-

mogę niezamożnym uczniom, którzy nie mogą wnieść opłaty szkolnej zmuszeni byli opuścić zakład naukowy.

Organizatorzy tego koncertu za pośrednictwem naszego „Gońca Częstochowskiego” składają serdeczne podziękowanie wszystkim, którzy raczyli zaszczylić koncert swoją obecnością oraz i tym, którzy złożyli ofiary pieniężne lub w przedmiotach, co znacznie zwiększyło ogólny dochód i umożliwiło danie wspomnianej pomocy.

Zabawa taneczna Stow. „im. Moniuszki”.

W sobotę 22 b. m. w sali „Harmonja” przy ul. Mikołajewskiej odbędzie się zabawa taneczna rzemieślniczego Stow. śpiewaczego „im. Moniuszki”.

Wycieczka uczniowska z Łodzi.

Dowiadujemy się, że między 27 a 30 b. m. przybędzie do Częstochowy wycieczka uczniowska, wychowawców łódzkiej szkoły komercyjnej — w liczbie 28 z 2 nauczycielami.

Podręcznik do gry w szachy.

Nadesłano nam „Podręcznik do nauki gry w szachy”, wydany przez Warsz. Tow. Zwolenników gry szachowej.

„Rola i Przemysł Polski”.

Pod takim tytułem z d. 1 grudnia zacznie wychodzić w Warszawie dwu tygodnik społeczny, handlowy i rolniczo-przemysłowy pod kierunkiem p. Czesława X. Jankowskiego.

Dobra okazja.

Chrześcijańskim zakładom mleczarskim w Częstochowie nastęrcza się dobra okazja. Dotychczas, jak wiadomo, majątki polskie trzymały pachciarzy-żydów, którzy ze swej strony wchodziłi w porozumienie z hurtowymi dostawcami mleka, również żydami i ci ostatni dopiero dostarczali mleko do miasta. Ożó jeden z dostawców mleka z majątku Cieśle (st. kolei H.-K. Małogoszcz) i innych, chścianin, dzierżawiący pacht, zmuszonym był wchodzić w stosunki handlowe z żydami. Traciłiż na tem wiele, tračili i odbiorcy, kupując mleko z drugich rąk. Obecnie jednak pan ów postanowił zerwać z żydem i na własną rękę prowadzić dostawę mleka na Częstochowę. Jest to godne naśladowania a dla potrzebujących mleka w większej ilości godne poparcia. Sądymy, iż nasi cukiernicy oraz właściciele mleczarni skorzystają z nadarzającej się okazji.

Interesowanym udzieli szczegółów administracja naszego „Gońca Częst.”

Opiece miłosierdzia.

Opiece miłosierdzia publicznego polecamy wstydzącą się, zebrać ubogą staruszkę, obarczoną chorą córką. Staruszka jest zagrożona ekmisią z mieszkania, za które należy się 5 rb. Nie wątpimy, iż ogół nie poskąpi ofiarnego grosza i nie pozwoli na pozabawienie dachu nad głową tych dwojga nieszczęśliwych istot.

Zabłąkany chłopiec.

Do kancelarji 1-go cyrkułu przeprowadzono zabłąkanego chłopczyka, lat około sześciu liczącego, imieniem Stasio. Chłopiec błąkał się w dzielnicy podklasztornej.

Echa aresztowania oszusta w roli księdza.

Idąc za wskazówkami aresztowanego w poniedziałek oszusta Wojciecha Kozłowskiego, urodzonego we wsi Ratków w pow. Włoszczowskim w gub. Kieleckiej, podającego się za księdza, we wtorek, o godz. 10-ej wieczorem, silny oddział policji, z komisarzem i cyrkułu podpułkownikiem Uthoffem oraz pom. kom. Rozmainskim, wyruszył do wsi S. pod Olsztynem, celem dokonania rewizji u brata Kozłowskiego.

Po wielu trudach, piechotą, bowiem drożki ugrzęzły w piasku i błocie — dotarło na miejsce o godz. 3 nad ranem. Szczegółowa rewizja dała wyniki nadszpiewywane. W szafie znaleziono ornat, kapę, kropidła, stule i t. p. przybory kościelne. Nadto w

walizce 496 rb. gotówka i wiele adresów różnych osób w Częstochowie i okolicy. Między innymi bilet wizytowy p. Leona Szmidli, który w chwili aresztowania oszusta był z nim w gabinecie „Expressu”. Wszystko to oczywiście skonfiskowano.

Jak się dalej okazuje, Kozłowski okłamywał swego Bogu ducha winnego brata, człowieka obarczonego 8-tem drobnymi dziećmi, wyzykując stałe. Podczas rzekomych studiów w seminarjum krakowskim przesyłali mu ciężko zapracowany grosz. O 496 rb. znalezionych podczas rewizji nic nie wiedzieli.

W konkluzji nadmienić należy, że oszust posunął bezczelność do tego stopnia, iż podczas pobytu w Krakowie — spełniał obowiązki kapłańskie, dając śluby, chrzty i t. p.

Sledztwo prowadzone jest w dalszym ciągu.

Pod kopytami końskimi.

Wielokrotnie już wzmiankowaliśmy o wypadkach, spowodowanych konną jazdą po chodniku. Wczoraj oto zaszedł nowy wypadek, którego przebieg streszcza poniżej przytoczony list.

Szanowny Panie Redaktorze!

Uprzejmie proszę Sz. Pana o wyświadczenie mi tej łaski i umieszczenie na łamach „Gońca Częstochowskiego” co następuje:

Dzisiaj rano przed godziną dziewiątą, pedącay klusem po chodniku ul. Stradomskiej, naprzeciwko fabryki „Stradom”, oficer pułku huzarów przejechał ucznia z mej szkoły, ośmioletniego Jana Dzieżkowskiego, raniąc go boleśnie poniżej lewej łopatki i w prawy bok.

Ponieważ harcę to po chodnikach mają miejsce codziennie, więc wypadki powyższe zdarzać się mogą częściej: ja sama kilkakrotnie omao nie dośtałam się pod kopyta końskie, a gdy raz do szeregowca, którego wierzcho-wiec kopytami sięgał moich pleców, zwróciłam się z uwagą, iż miejsce dla koni na środku ulicy, usłyszałam na to z ust owego szeregowca „możci!” — z dodatkiem innych brudnych epitetów, które miejsca w literaturze nie mają.

Sądzę, że fakt dzisiejszy zwróci uwagę władz odnośnych, a tem samem uwolni ogół od podobnych do przytoczonego powyżej wypadków.

Łączę wyrazy szacunku
M. Błusowa
nauczycielka szkoły fabryczn. „Stradom”.

Częstochowa dn. 19—XI—1913 r.

Pod kołami pociągu.

Na stacji Częstochowa kolei w-w. stróż kolejowy Władysław Karkowski, wskakując na stopień wagonu upadł, przyczem koła obcięły mu lewą nogę.

Przypadkowe ujęcie złodzieja.

Na skutek otrzymanego zawiadomienia, że we wsi Stradom słyhać strzelanie — policja częstochowska u-dała się we wskazanym kierunku i faktycznie zatrzymała Szczepana Sokołowskiego, który strzelał z mazureka małego kalibru. Nadto po zrewidowaniu mieszkania S. znaleziono 7 kul mazerowych i 17 rb. gotówką. Sokołowski zeznał, że rewolwer i pieniądze skradł naczelnikowi stacji Częstochowa kolei H.-K. p. Stanisławowi Jelowickiemu. O kradzieży donosiliśmy przed kilku dniami. Sokołowskiego osadzono pod kluczem.

Za budowę bez planów.

W ciągu ubiegłego miesiąca za budowę bez planów pociągnięto do odpowiedzialności sądowej: Teodora Buchalskiego (Krakowska 22), Daniela Landaua i Walerję Radzioch (Warszawska 58).

Ważenie listów.

Tutejsze biura pocztowo-telegraficzne otrzymały zawiadomienie, że wobec wprowadzenia od 28 listopada r.b. międzynarodowego sposobu obliczania wagi listów 15 gramów (zamiast obecnych 1,17 funta), należy od tej daty wagę listów wskazywać w gramach. W razie zaś żądania publiczności, nie przyzwyczajonej do nowej jednostki,

należy wagę wskazywać podwójną — w gramach i funtach.

Stenografia w szkołach średnich.

Ministerjum oświaty zawiadomiło kuratorów okręgów naukowych, że uznalo za możliwe wprowadzenie wykładów stenografji w wyższych klasach średnich zakładów naukowych, o ilo za każdym razem uzyskane zostanie pozwolenie kuratora okręgu naukowego.

Exgaminij piśmienne.

Ministerjum oświaty zawiadomiło kuratorów okręgów naukowych, że od r. b. wprowadza się zamiast notatek nauczycieli na poszczególne wypracowania piśmienne z języka rosyjskiego i matematyki, ogólne uwagi nauczycieli, dotyczące wszystkich egzaminów piśmiennych z zaznaczeniem dla czego ci lub owi uczniowie robót swych należycie nie wykonali.

Zaliczenia.

W dniu wczorajszym wpłynęły i pozostawiono na kolei W.-W. następujące zaliczenia:

- Nr. nr. zaliczeń pospiesznych bezpośrednich: 309 641 716 767 783 790 727 778 752
- Nr. nr. zaliczeń pospiesznych krajowych: 488 499 500 516 508 424 484 438 459 470 471 472 477 471 482 497 489 493 507
- Nr. nr. zaliczeń zwyczajnych bezpośrednich: 209 265 492 647 155 686 1688 1073 1091 1093 1113 1115 1144 1168 1173 1181 1185 1200 1204 1211 1230 1225 1227 235 1247 1250 1257 1259 1244 1271 1320 1322 1330 1335 1333 1349 1359 1361 1363 1398 1399 1398 1403 1409 1416 1422 1429 1449 1452 1466 1472 1493 1498 1505 1510 1518 1521 1525 1534 1534 1539 1543 1563 1577 1685 1693 1694 1631 1634 1638 1659 1961 1668 1663 1707 1720 1740
- Nr. nr. zaliczeń zwyczajnych krajowych: 39 40 208 232 233 273 292 296 309 324 332 334 362 9834

Maszyna latająca.

Pewien inżynier, który świeżo powrócił z Berlina, opowiedział współpracownikowi „Wiecz. Wremia” „szczęgóły fantastycznego wynalazku, dokonanego rzekomo przez pewnego, zamieszkałego w stolicy niemieckiej rosyjanina.

Wynalazek ten to nowa maszyna latająca, której wynalazca nadał nazwę „ornitopter”. Pracował nad nią już od 10 lat i teraz dopiero praca ta uwieczniona została nadzwyczajnym wynikiem.

Wynalazca przypina do ramion dwa lekkie skrzydła, na plecach umieszcza mały motor naftowy (wszystko razem wazy dwa pudry), biegnie kilka kroków, poruszając skrzydłami i po chwili szybuje już w powietrzu. Inżynier był świadkiem takiego lotu. Lotnik unosił się na wysokości 50 do 100 sążni. Twierdzi on, że skoro wykona aparat z lepszych części składowych, będzie mógł przy pomocy jego przelecieć przestrzeń około 500 wiorst.

Rząd niemiecki bardzo się podobno zajął wynalazkiem tym, wynalazca jednak sprzedać go chce tylko Rosji. Pewien bogaty fabrykant niemiecki, Paweł Hans, jak się później okazało, ajent rządu niemieckiego, ofiarował wynalazcy pokazaną sumę, spotkał się jednak z odmową.

Inżynier dodaje, że wynalazca działa dotąd w wielkiej tajemnicy i odbywa próby tylko o zmierzchu. Aparat nie wydaje żadnego szmeru. Lotnik może każdej chwili, za pomocą odpowiedniego ruchu skrzydeł, zatrzymać się w powietrzu. Motor ma siłę pół konia parowego. Koszt całego aparatu obliczony jest na 400 rb.

Wiadomość powyższą, która brzmi bardzo fantastycznie, podajemy, oczywiście, na odpowiedzialność dziennika rosyjskiego.

Wystawa Sztuki Pięknych

w Częstochowie, Teatralna Nr. 11, otwarta codziennie od g. 11 do zmierzchu; w sobotę niedzielę i święta do g. 8 wieczorem.

Ofiary.

Na Towarzystwo Opieki Szkolnej zamiast wzięcia udziału w „Czarnej Kawie”: Morzówna k. 50, L. B. k. 60.

Potrzebny młody człowiek na praktykę do kantoru. Oferty osobiste składać: Stowarzyszenie „Obro-na” Ogrodowa.

chmielony, zalażył się z jednym z družbów, że wypije jednym tchem 2 kwarty spirytusu lub 4 kw. zwyčajnej wódki. Postawiono więc 8 flaszek czek spirytusu po 22 kop. i Lasoń zaczął kolejno wychylać jedną po drugiej. Przy piątej butelce padł martwy. Lekarz stwierdził śmiectw skutek zatrucia się alkoholem.

Ostrożnie z bronią.

We wsi Korlin za Zawierciem służący gospodarza Franciszka Kopcia przez nieostrożność postrzelił w nogę 10-letniego syna chlebowadcy. Po operacji dokonanej przez d-ra Bartkiewicza chłopak na drugi dzień dostał silnej gorączki i zmarł.

Rezultat licytacji.

Przy licytacji, na przebudowę b. koszar wojskowych na szkoły miejskie, utrzymał się Goldstein z Piotrkowa, za sumę 16,500 rubli.

Przypomnienie.

Przypomina się przedsiębiorcom chrześcijańskim o rychłej licytacji na zabrakowanie ulicy Kościelnej, aby nie wypadło tak, jak z ulicą Kopalnią, którą zabrakowywali żydowscy przedsiębiorcy.

Wydalenie żydów.

Na skutek skargi komisarza włościańskiego sąd gminny w Zawierciu zdecydował usuniecie z gruntów włościańskich 4 rodziny żydowskie: Dawidów Meserów, Cyllów Felzenszteinów, Mordków Roitbaumów, Condersów Kamelgornów. Prócz tego czeka jeszcze 11-cie spraw na rozpatrzenie sądu.

Podobno żydzi miejscowi mają wysłać w tej sprawie delegację do Petersburga, celem przyspieszenia zamiany wsi fabrycznej Zawiercie na osadę.

Z Żyrardowa.

Radość żydowska.

I Żyrardowscy żydzi manifestowali radość z powodu wyroku uniewinniającego Bejlisa. Na ulicach gęściej zabudnionych przez żydów rozlegaly się śpiewy i gwar w żargonie; głośniejsz niż w szabas radowali się więc synowie Izraela.

Brak zegarmistrza.

Brak tu zdolnego zegarmistrza i dlatego musimy z zegarami i zegarkami udawać się do żydów. Dla znającego gruntownie swój fach zegarmistrza, znalazłby się nieszły zarobek.

Z Łodzi.

Wędrownka listu.

W tych dniach do redakcji jednego z pism łódzkich przyniesiono list który wysłany bez marki we wrześniu r. b. przez firmę „Gebr. Dawidowicz” ze Zgierza, do p. K. Parzenchewskiego we Włocławku, po całej kuli ziemskiej odbywał wędrownkę.

Był on i w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej, w stanie Terminal, dwa razy znajdował się, w Nowym Yorku, aż wreszcie po przeszło miesięcznej podróży trafił do adresata, t. j. do Włocławka w dniu 25 października r. b.

Nie zawsze więc, jak się okazuje, list wysyłany bez marki dojdzie we właściwym czasie na miejsce przeznaczenia pewniej, aniżeli z marką.

Z Piotrkowa.

Minister Kasso w Piotrkowie.

Minister oświaty Kasso przybył z Łodzi samochodem do Piotrkowa. Minister zwiedził gimnazjum, gdzie odbył się popis uczniów i uczenie. Następnie minister odbył przejażdżkę samochodem po mieście, a następnie udał się na obiad do naczelnika dyrekcji naukowej Bielajewa.

Sprawa Ronikiera.

(IV-ty dzień).

Posiedzenie otwarto o 11 m. 30. Izba sądowa przystąpiła do badania świadków. Pierwszy zeznaje literat, dyrektor teatru Małego, Kazimierz Załewski. Świadek był protektorem li-

terackim Ronikiera. Ronikier — zdaniem świadka — przedstawia typ moralnie chorego człowieka. W utworach jego wszędzie opracowywana jest zbrodnia w najrozmaitszej formie i postaci.

Przywołano świadka Zielińskiego, stróża domu nr. 112 na Marszałkowskiej, zeznaje on, że w dzień zbrodni po zamknięciu bramy nikt nie wychodził z pokoi Zawadzkiego. (A więc zbrodnia nie mogła być dokonana w nocy).

Świadek dyrektor szkoły Wróblewskiego, p. Białowieski, daje charakterystykę Stasia. Chłopiec wyróżniał się skromnością. Jako pedagog i wychowawca p. B. wyklucza możliwość, ażeby uciec jego znalazł się z własnej woli w lupanarze. Świadek, b. kolega Stasia, Dziębowski, w przeddzień zbrodni człowiek w palcie podobny do Ronikiera zaczął go na Złotej i wypytwał, o której godzinie skończy się lekcje.

Świadek Koziański, podprokurator sądu lubelskiego badał sprawę z wksiłami, jakie w więzieniu wydał Ronikier Kamieńcowi na wyszukanie świadków. Prócz tego świadek badał właściciela hotelu Polskiego w Lublinie i jeszcze trzech świadków, którzy stwierdzili, że Ronikier żądał, ażeby go zameldować w hotelu datą wcześniejszą niż rzeczywiste przyjechał (3 dni przed zbrodnią).

O godz. 8-ej wieczorem posiedzenie zamknięto.

TELEGRAMY.

Koncert polski w Petersburgu.

Petersburg 19. Pierwszy koncert symfoniczny współczesnej muzyki polskiej w Petersburgu odbył się przy wypełnionej szalenie sali. Obecni byli prawie wszyscy posłowie do Dumy i Rady państwa. Henryka Opińskiego, Henryka Melcera i Marję Bogucką wywoływano wielokrotnie i przyjmowano nader gorąco. Musieli oni wiele numerów bisować i dodawać inne nad program.

Trudne położenie nauczycieli w Czechach.

Praga 19 (Wat). W Budziejowicach odbyło się w niedzielę zebranie czeskich i niemieckich nauczycieli ludowych z południowych Czech celem obradowania nad trudnym ekonomicznym położeniem nauczycieli. W zebraniu uczestniczyło przeszło 1000 nauczycieli obu narodowości. Na pytanie przewodniczącego, czy zgodziliby się na opór bierny dla wywalczenia sobie lepszych warunków życia, zebrani jednogłośnie odpowiedzieli przytakująco.

Król Ferdynand bułgarski w Kobergu.

Kokurg 19 (Wat). Król bułgarski Ferdynand przybył tutaj niespodzianie dzisiaj przed południem i uczestniczył incognito w nabożeństwie żałobnym za spokój dusz swych rodziców. Wizyta jego ma charakter ściśle prywatny.

Żądanie żydów rumuńskich.

Bukareszt 19 (Wat). W niedzielę odbyło się tutaj walne zebranie żydów rumuńskich. Zebranie uchwaliło wysłać petycję masową do miarodajnych czynników celem uzyskania politycznego równouprawnienia.

Sprawa wakułów w Egipcie.

Kair 19 (Wat). W kwestji egipskiej dóbr kościelnych (wakułów) za decydował sułtan utworzenie dla nich osobnego ministerjum. W ten sposób załatwiony został zatarg pomiędzy kediwą Egiptu a lordem Kitchenerem.

Skutki uwolnienia Larkina.

Londyn 19 (Wat). Dzienniki donoszą, że najwyższy sędzia Irlandji O'Brien podał się do dymisji. Dymisja jego pozostaje w związku z nieodpowiednim postępowaniem w sprawie przywódcy robotników Larkina.

Po zawarciu pokoju.

Ateny 19 (Wat). Król Konstanty przyjął dzisiaj rano przywódcę tureckich delegatów pokojowych, Galiba Kemala beja, na audjencji. Po audjencji

złożył Galib bej wizytę pożegnalmę prezesowi ministrów Venizelosoowi i ministrówi spraw zagranicznych Panasowi, a następnie wyjechał do Konstantynopola, aby przedłożyć W. Porcie traktat pokojowy.

Bejlis wyprowadza się do Ameryki.

Kijów 20. obrońcy Bejlisa uchwili wyprowadzić „memorandum” w celu sprowadzenia sądu wzgl. prokuratora do dalszego śledztwa i wyjaśnienia niektórych spraw z poprzedniego procesu; chodzi im głównie o wysłanie właściwego sprawcy morderstwa. Bejlis sam zamierza wyemigrować do Ameryki, odczeka jednak termin kasacyjny sądu, aby nie wzbudzać podejrzeń, że uciec chce sędziom.

Nadużycia Bułgarów w Tracji.

Ateny 19 (Wat). Nadeszły tutaj wiadomości o nowych nadużyciach bułgarskich w Tracji.

Władze bułgarskie wypędzają ludność grecką i wysyłają ją pod osłoną wojska do granicy. Dobra i majątek ludności są skonfiskowane. Na miejsce ustępujących Greków osadzana bywa ludność bułgarska. Bułgarzy napadają również na kościoły, ograbiają je i wypędzają kapłanów greckich.

Wylewy we Włoszech.

Turyń 19 (Wat). Z całej wybrzeżnej okolicy Padu donoszą o olbrzymich spustoszeniach, jakie poczyniła tam woda wezbrana wskutek padających od kilku dni bezustannych deszczy. Niektóre wsie zostały zupełnie zalane. Straty dają się głównie ludności piemontu we znaki.

Znaczna kradzież.

Paryz 21 (Wat). Nocy dzisiejszej popełniono w składzie jubilera Adelberta przy ulicy Kapucynów olbrzymią kradzież, sięgającą 200,000 franków. Po złodziejach zaginęły wszelkie ślady, pomimo natychmiastowych poszukiwań, wszczętych przez policję.

Katastrofa kolejowa.

Nizza 20. Pomiedzy Nizzą a Villafranca najechał omnibus-automobilowy na pociąg kolejki ulicznej, chcąc go wyminąć, z taką siłą, że autobus rozbity jechał do rowu a pociąg wykołcił się i częściowo uległ zdruzgotaniu. Pięć osób zginęło na miejscu, 40 odniosło bardzo ciężkie a około 60 osób lżejsze rany.

CHRZESCIJAŃSKI

pierwszorzędy na Czestochowie i okolice
ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY
WACŁAWA WESOŁOWSKIEGO.
— Róg II-ej Alei i Teatralnej Nr 26. —
Przyjmuje zamówienia grup t. d. poza obrębem zakładu w fabrykach i majątkach.

KRONIKA.

— Przyjazd J. E. ks. biakupa Zdzitowieckiego.

Wczoraj o godz. 5-ej min. 45 wieczorem pociągiem nr. 9 kolei w-w. przybył do Czestochowy J. E. biskup kujawsko-kaliski Zdzitowiecki. Na dworcu powitali J. B. ks. kanonik Ciesielski, o. Piotr, ks. Cesarz, ks. Zawadzki, ks. Kalinowski, ks. W. Kneblewski, ks. Mettler oraz ks. prałat Barcz.

J. E. zabawi w Czestochowie kilka dni, przybył bowiem celem odprawienia rekolekcji oraz odwiedzenia szeregów tutejszych stowarzyszeń i instytucji społeczno-dobroczynnych. Między innymi w niedzielę Dostojny Pasterz zwiedzi schronienie sług pod wezwaniem św. Zyty przy ul. Teatralnej i schronienie dla paralityków przy ul. Wieluńskiej.

— Nasz „Simer Gwiazdkowy”.

Od początku istnienia naszego pisma szeroka publiczność Czestochowy przyznawała się do tego, że w jedną z ostatnich niedziel przedświątecznych ukazuje się bogato ilustrowany o zwikazanej objętości „N u m e r G w i a z d k o w y — Gońca Czestochowskiego”.

Powtarza się to corocznie, corocznie więc i liczni prenumeratorzy nasi i czytelnicy zwykli w tym czasie uciekać się do tego numeru „Gońca”, jako do przewodnika ich zakupów przedświątecznych, szukając w jego ogłoszeniach firm godnych polecenia.

Uważając sobie i w tym roku za obowiązek wydanie takiego numeru, zawierającego szereg ogłoszeń najpoważniejszych firm handlowych i przemysłowych Czestochowy, Radomska, Zawiercia i okolicy, uprzedzamy zainteresowanych, że numer ten wyjdzie w niedzielę 14 grudnia 1913 r. rano.

Ogłoszenia do działu informacyjno-handlowego w tym numerze zaczęły już przyjmować: Administracja naszego pisma i osoby upoważnione.

— Do firm Chrześcijańskich.

Od kilku tygodni na łamach naszego „Gońca Czestochowskiego” zamieszczamy **wykaz firm chrześcijańskich** w Czestochowie. Wynikiem czego był cały szereg reklamacji, nadsyłanych nam od firm, których nie wymieniliśmy.

Otóż celem uniknięcia na przyszłość nieporozumień, zwracamy się do interesowanych firm chrześcijańskich w naszym mieście, ażeby nadesłali nam swoje adresy.

SKLEP WIEJSKI

2 Aleja Nr 33.

Poleca na zimę do hurtu mleko w dużej ilości gwarantowanej dobroci — wyborowe masło do potraw deserowe, śmietankowe firmy „Bobiszczaw” i inne wiktualy wiejskie

Towarz. Opieki nad dziećmi w Rakowie.

W niedzielę 16 b. m. o g. 4-ej po południu w sali Resursy miejscowej, dzięki staraniom pp. W. Jacobsonowej, d-ra A. Buczkiewicza i R. Drygasa odbyło się zebranie organizacyjne nowej placówki społecznej, mającej na celu danie opieki biednym dzieciom i ich matkom. Zebranie zgaił się szadź kanonik L. Nawrocki, pięknym przemówieniem, poczynając od słów: „W zdowiec ciała zdrowa dusza”, poczem dr. Buczkiewicz zaznajomił zebranych z organizacją, celami i działalnością Tow. Opieki nad dziećmi. Podziękował w imieniu przyszłej instytucji pionierom jej dr. Buczkiewicz.

Po powzięciu rezolucji założenia gmachu przystąpiono do wyboru Zarządu, do którego weszli: pp. Z. Jędrzejewski, W. Jacobsonowa, J. Buczkiewiczowa, B. Gluchowska, Z. Łabęcki, R. Drygas, J. Kaźmierczak, ks. kan. L. Nawrocki, Z. Nowicki, A. Buczkiewicz i B. Sado. Do komisji Rewizyjnej powołani zostali pp. K. Dickmann, D. Krakowiecki i J. Panikowski.

Protokół zebrania opatrzonego podpisami wszystkich 30 obecnych osób został wysłany do Zarządu Tow. w Warszawie, celem zalegalizowania oddziału w Rakowie.

Mamy niepionną nadzieję, że nowa placówka licznie obsadzona zostanie, jeżeli weźmiemy pod uwagę, jak wiele dobrego czynią takie instytucje, wymagające od swych członków — tak niewielkiej względnie ofiary pieniężnej. Minimalny bowiem udział członka rzeczywistego wynosi tylko rb. 8 rocznie (25 kop. miesięcznie) wspierające zaś 60 kop. rocznie (5 kop. miesięcznie).

Raków poszedł więc śladami innych fabrycznych centrów Zagłębia, jak Dąbrowa i Zawiercie. Oby ten dobry przykład znalazł licznych nasładowców.

— Z koncertu w Będzinie.

W sosnowieckim „Kurjerze Zagłębia” w koresp. wł. z Będzina — czytamy co następuje:

W niedzielę 16 b. m. odbyła się inauguracyjna wieczornica zimowego sezonu będzińskiego Towarzystwa Artystycznego we własnym lokalu pod nową dyrekcją muzyczną p. Witesza-

Ruch wydawniczy.

Rocznik Gebethnera i Wolffa na rok 1914.

Kalendarz encyklopedyczno-praktyczny, opracowany pod kierunkiem redakcji „Tygodnika Ilustrowanego”. Ozdobiony 200 ilustracjami, tablicami porównawczymi i portretami. Wydawnictwa rok czwarty. Nakład Gebethnera i Wolffa. Warszawa, Lublin, Łódź. Kraków, G. Gebethner i Spółka. New York, The Polish Book Importing Co., Inc. Cena kop. 60, w opr. kart. kop. 80.

Czwarty rok wychodzi już, zyskując szerokie uznanie, Rocznik-Kalendarz Gebethnera i Wolffa. Oprócz działów aktualnych, streszczających życie społeczeństwa własnego i obcych w najrozmaitszych dziedzinach, Rocznik dostarcza czytelnikowi wiele wiadomości encyklopedycznych, niezbędnych do użytku każdego domu i każdej rodziny polskiej, a nadto szeregu artykułów, popularyzujących najnowsze zdobycze wiedzy. W roku bieżącym, podobnie jak w latach zeszłych szczególniejsza uwaga redakcji „Rocznika” zwróconą została na możliwie liczne zgromadzenie tablic graficznych i rycin, ilustrujących zebrane w wielkim nakładem pracy dane statystyczne i inne. Nadto na obfitą i wielce urozmaiconą treść „Rocznika” złożyły się artykuły dłuższe o „Stuleciu słownika języka polskiego Lindego”, „Kalendarzu w Polsce” i t. p. i dalej liczne informacje z dziedziny astronomji, geografji, polityki, historii, bibliografji i t. d., porady i wskazówki praktyczne z wykazem miar, wag, monet; rady dla rolników, gospodyń, myśliwych; wskazówki higieniczne, wspomnienia historyczne i t. d. Szata zewnętrzna „Rocznika” odznacza się wielką starannością typograficzną, okładkę zdobi piękna ilustracja kolorowa, wykonana przez Piotra Stachewicza.

Artur Gruszecki.
„Kandydat”. Powieść Str. 340. Warszawa. Nakład Kasy Przejrzystości i

Pomocy Warszawskich Pomocników Książarskich. Skład główny w księgarni Gebethnera i Wolffa. Na tie wyborów do Rad Miejskich, autor rozwija nową swoją powieść, malując typy galicyjskie. Nie wysiła się na fabule, idzie mu przedewszystkiem o przedstawienie postaci, o skarcenie powszednich ich grzechów, które tamują prawidłowy rozwój społeczny. Jak zwykle, okazuje się satyrykiem, sprostregawczym, z sercem i dobrą wolą.

Myśli księcia Józefa.

Gdy mu wieszowano mianowania marszałkiem Francji rzekł:

„Jestem dumny z mojej szarzy wódza Polaków. Mając ten tytuł jedyny, wyższy ponad marszałkowsko, nie zamieniam go się na żaden inny. — Zresztą, śmierć się zbliża, a ja chcę umrzeć, jako wódz Polaków, a nie jako marszałek Francji”.

Ze świata.

Losy arcydzieła Siemiradzkiego.

W Moskwie — jak wiadomo — w cerkwi Zbawiciela znajdowało się arcydzieło Henryka Siemiradzkiego „Wieczera Pańska”.

Ponieważ obraz zaczął ulegać coraz większemu zniszczeniu, tak że zacierać się zaczęły ślady mistrzowskiego pędzla, akademikowi Sawickiemu polecono wykonać wierną kopję. Artysta, uznawszy, że obraz ulega zniszczeniu wskutek wilgoci w ścianie, zrobił kopję nie na płótnie, lecz na wielkiej płycie miedzianej, ale i tym razem obraz zaczął ulegać zniszczeniu.

Obecnie wykonawca kopji utrzymuje, że przyczyną zniszczenia są promienie słoneczne. Tym razem restauracja kopji arcydzieła ma być powierzona innemu artyście.

Ciekawe wykopaliska w Rzymie.

Profesor Boni, niezmordowany kie-

rownik wykopalisk na „Forum Romanum” i na palatynie dokonał znów niedawno temu odkrycia, dowodzącego, jak wysoko stała kultura codziennego życia w Rzymie za cesarstwa. Do wodociągów bowiem, które zaopatrywały w wodę zimną i ciepłą wszystkie domy zamożniejszych Rzymian, przybyła obecnie, dzięki poszukiwaniom prof. Boniego w pałacu cesarskim winda osobowa. Odkrył on mianowicie dobrze zachowaną przestrzeń, a w niej szyny, wzdłuż których winda się poruszała, w suterenach zaś — ślady maszyny windy.

Opis tej windy znajduje się w dwóch starych kodeksach łacińskich, w „British Museum” i w lejdzeńskiej „Bibliotece Narodowej”. Do chwili jednak odkrycia prof. Boniego, opis tam zawarty uważano za dzieło fantazji.

Przy sposobności ostatnich poszukiwań kopano na Palatynie dość głęboko. Natrafiono przytem na ślady zabytków z czasów „przedromulussowych”, czyli przedhistorycznych, które potwierdzają dawniejszą hipotezę o istnieniu osad ludzkich na Palatynie przed „założeniem Rzymu”. Znalezione tam obecnie zabytki, sięgające prawdopodobnie X wieku przed naszą erą.

Humor i satyra.

O, przeciwnie.

— Na co pan kształci syna?
— Na lekarza. Jako Polak, może być wtedy zupełnie niezależny i z nikim się nie liczyć.

— O, przeciwnie! Właśnie najlepsza pozycja dla Polaka jest być pacjentem; jedyna okazja, żeby móżdżek do czasu do czasu komus bezkarnie pokazać język.

To jeszcze nic.

— Polacy z niemiec, ażeby w większej liczbie rozmówić się po polsku, musieli wyjechać aż do Winterswijk w Hollandji. — Czy to nie okrutne?

— To jeszcze nic. Nadejdą z pe-

wnością takie czasy, że Polacy, ażeby się rozmówić ze sobą po polsku, będą musieli wyjeżdżać na tamten świat.

D-r. Z. BEM
Przyjmuje chorych jak dawniej od 8—9 rano i od 3—5 po południu.
Choroby wewnętrzne weneryczne i dzieci
III-a Aleja № 53, tel. 579.

Jedyny w Częstochowie
LEKARZ DENTYSTA
chrześcijański
STEFAN BARYLSKI
II Aleja 43 (Odeon) tel. 611.
Leczenie. Zęby sztuczne. Wymywanie bez bólu. Przyjmuje 9—1 i 3—8 p. p.

Gabinety Lecznico-Dentystyczne
R. Filipowicza
II ga Aleja N-r. 24, telefon 482.
Przyjęcia:
D. FILIPOWICZ od 10—1 i od 3—6 p. p.
asyst. Lek.-Dent. 9—1 i od 3—7 po połud.

DOM własny Towarzystwa Dobroczyńności dla Chrześcijan znajduje się przy ulicy Staszycy nawprost № 24 ulicy Jasnogórskiej.

A. DĘBICKI Geometa przysięgły
Teatralna 23 m. 14, parter Tel. 602.
Wykonuje wszelkie roboty miernicze.

Lecznica zębów i jamy ustnej
M. Puchalskiego
Aleja III Nr. 57 tel. 610.
Przyjęcia: od 9—1 od 3—7. Leczenie, blombowanie. Zęby sztuczne.
Ceny niskie.

Popierajcie swoich.

Najlepsze źródło kupna i sprzedaży

w Częstochowie, Noworadomsku, Zawierciu,

Zagłębiu i okolicy to ogłoszenia w

„GOŃCU CZĘSTOCHOWSKIM”

Wielkie uznanie, jakim cieszyły się u czytelników poprzednie wydawnictwa Gwiazdkowe naszego „Gońca Częstoch.” skłania nas do wydania i w r. b.

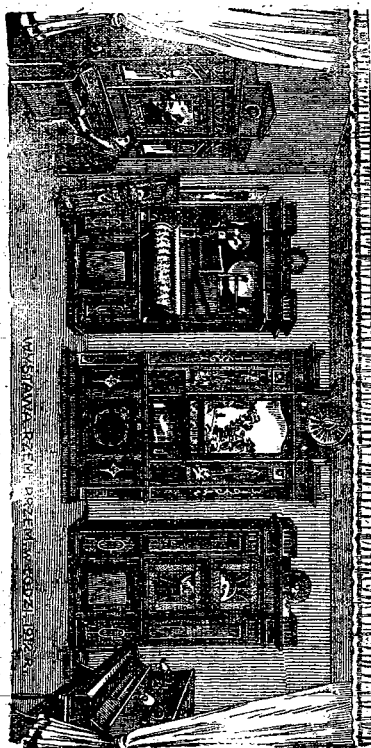
NUMERU GWIAZDKOWEGO

w Niedzielę dnia 14 Grudnia r. b. o zwiększonej objętości przy uwzględnieniu odpowiedniej treści — i aktualnych ilustracji, oraz specjalnego działu Informacyjno-Handlowo-Ogłoszeniowego. —

OGŁOSZENIA PRZYJMUJĄ:

Administracja Gońca II Aleja № 38 i agent nasz p. Jan Polak.

Okniestrony / i Fianina Au-
ciężarowe, sprężynowe i elektry-
STAL NA SKŁADZIE
 czne
 Dom Handlowy
ZDZISŁAW KYLSKI
 (Częstochowa)
 Al. N. 20.
 Telefon 95.

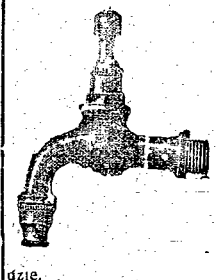
Ohrzeołjajska Pracownia
 ozapek i kapeluszy.
„CZAPNIK POLSKI“
 Aleja 2 Nr. 20 dom Wierzbickiego w Cze-
 stochowie. Została zaopatrzona w świeży
 transport futrzanej konfekcji damskiej oraz
 czapek futrzanych i kapeluszy męzkich
 dziecińczych Ceny przystępne. K. Chawłowski

POKOST C. Ch. Szmidta
 w Rydze
 oraz wszelkie-
 go rodzaju — **Farby i Gips**
 Poleca: skład materiałów aptecz-
 nych i farb
Wacław ORŁA
 w Częstochowie, III Aleja 46.

Kaucjonowane biuro
 nauczycielskie Stanisławy Ligęzówny,
 Teatralna 26. Rekomenduje nauczycy-
 cielki, froblanki, ochroniarki, bony-
 Biuro otwarte od 9 rano do 6 p. p.

Drzewka owocowe
 najlepsza pora sadzenia obecnie. Więk-
 sze zamówienia otrzymują bezpłatnie
 bzy pełne. — Ogrodnictwo „Halinów“
 Władysława Zawady, Szkolna nr. 20.

Lokal
 Aleksandrowska Nr. 8, w osobnym do-
 mu z ogrodem, złożony z 6 pokoi z
 wszelkimi wygodami do wynajęcia.
 Informacji udziela p. Buhle, Przedsię-
 biorstwo Budowlane III Aleja Nr. 53.

Pracownia
 Armatur M
 Curzyńskiego.
 ul. Warszawska
 N-r. 113, Tele-
 fon N-r. 277, w
 Częstochowie.
 Wyrabia Krany
 Wentyle- Sluzy
 i plynaki do re-
 zerwuarków i t.
 i takowy to-
 war gotowy po
 siada na skła-
 0614-5

**Zginął złoty zegarek damski z de-
 wiską dr. 18 b. m. w II-iej Aleji po-
 między drugą a piątą po poł. Łaskawy
 znalazca raczy zwrócić lub telefonicznie
 powiadomić Kazymy Husarów w Zaci-
 szu Rolmistrzów Kartowcowi za wyną
 1080**

BOL GŁOWY, MIGRENE
 NAWCHMIASZ USUWA
MIGRENO-NERVOSIN
 PRZEWIDUJĄCĄ PŁYNNY I RES-
 PODYWUJĄCĄ ROBLINNY SPÓR
 SALICYLALNY
 WEL ZADAC APTEKARSKIE, AP-
 TOSKOW WYRABIANCY TYLKO
 „PŁOCNU“, PODPISEM WYKAZUJĄCY
 A. G. SECURENO

FOSFATYNA FALIERA
 znakomity pokarm, najbardziej poleca-
 ny przez lekarzy dla dzieci od 7-tu
 miesięcy, zwłaszcza w czasie odstą-
 wiania od piersi i w okresie roś-
 nięcia. *Ułatwia zębkowanie i zapewnia
 prawidłowy rozwój kości.* Bardzo po-
 żyteczny dla starców i rekonwales-
 centów.
 Sprzedaj w wszystkich aptekach,
 i składach aptecznych.
FABRY
 S. rue de la Tacherie

Rozkład jazdy pociągów osobowych

przychodzących i odchodzących w Częstochowie
 a mianowicie:

Drogi Żelaznej Herbsko-Kieleckiej.

Odchodzą do Herbów	Do Kielc:
5 m. 55 rano	9 m. 2 rano
9 m. 00 rano.	6 m. 34 po połud.
12 m. 18 w połud.	
3 m. 30 po poł.	
7 m. 14 wieczorem	
Przychodzą z Herbów	z Kielc:
8 m. 52 rano	12 m. 8 po poł.
10 m. 46 rano	7 m. 04 wieczór.
2 m. 24 po poł.	
6 m. 25 po poł.	
10 m. 30 wieczór.	

Drogi Żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej

Przychodz. od Warszawy	Odchodzą do Granicy.
Rano Osobowy 6 m. 27.	6 m. 37 z rana
III i IV k. 9 m. 18.	9 m. 23 z rana
Osobowy 11 m. 39.	11 m. 49 z rana
Po połud. 2 m. 21.	2 m. 31 po południu
Towarowo osobowy —	3 m. 45 po południu
Wiecz. Kurj. I, II, III 7 m. 27.	7 m. 35 wieczorem
Osobowy 8 m. 58.	9 m. 08 wieczorem.
W nocy 12 m. 09.	12 m. 10 noc,
Kurjer, 3 m. 58.	4 m. 04 noc,
Przychodzą od Granicy	Odchodzą do Warszawy
Rano Osobowy	5 m. 48 rano.
Kurjer I, II, III 9 m. 24.	9 m. 32 rano,
Osobowy 11 m. 18	11 m. 28 z rana
Po południu	I, II, III T.-O. 12 m. 13 w połud.
Pocztowy 3 m. 47.	3 m. 57 po południu.
Wiecz. Osobowy 6 m. 30.	6 m. 40 wieczorem.
9 m. 7.	9 m. 17 wieczorem.
Noc Osobowy 12 m. 23.	12 m. 33 w nocy
1 m. 26.	1 m. 36 w nocy
Kurjer 2 m. 58.	3 m. 06 w nocy.

Drobne Ogłoszenia.

Do wynajęcia
 Od Nowego Roku **lokal z wszelkimi nowoczesnymi wygodami** od frontu w Alejach. Wiadomość w Adm. Gońca. C897-

Zaraz
 do wynajęcia lokal zdalny na fabryczkę w dobrym punkcie. Wiadomość w Adm. Gońca.

Do sprzedania
 futra z kęskie białe niedź wiedzie i szopy w dobrym stanie wiadomość „Czapnik polski“ 2 Aleja 30. Cena ryzyka 1644-

Pracownia
 szyciów J. Halliewicza. Jasnogórska 8. 1643-

Potrzebny
 stróż domu Wiad. w Adm. Gońca

Mleko
 świeże 40 do 50 kwart na dwa razy dziennie do odstąpienia. Jasnogórska 38 obok parku J. Sacreńskiego. 1671-

Potrzebuję
 lokalu zdalnego na biuro może być z 2-ch pokoi w nowym Ryuku lub blisko nowego Ryunku na parterze. Oferty składać Adm. Gońca sub Rynek. 1673-

Do wynajęcia
 mieszkanie dla pojedynczej osoby, lub bez dzielnego małżeństwa od zaraz. Wiadomość Zielona 18. 0932

Poszukuję
 dziewczynki lub chłopcyka do wspólnej nauki. Kurs klasy wstępnej. Jasnogórska 24-A m. 8 Instytut Dąbrowski od g. 4-6 wiecz. 1662

Okazyjnie
 sprzedaje się ładne urządzenie do restauracji. Tanie od godz. 10 rano

Udziałem
 lokcji angielskiego Wiadomość w Administracji Gońca.

Nowo
 otworzona Chrześcijańska Pracownia Gorszów „Helena“ w Częstochowie Teatralna 17. Poleca gorsety najmłodniejszych fasonów buschaltery pasy higieniczne szelki do prostego trzymania się oraz wszelkie reperacje, Roboty Sól dnia Ceny bardzo przystępne.

Sklep
 kolonialno-spożywczy z piwem w dobrym punkcie dający utrzymanie rodzinie zaraz do odstąpienia Wiadomość III Aleja Nr. 53 w sklepie

Potrzebny
 ekspert do sagaryn z konfekcją jęską obecną z tą branżą ze Świątami lub podobnie. Oferty w Adm. pod lit. P. S. 0936-

Sklep
 na piwiarie lub marnie z mieszkaniem do wynajęcia od 1 stycznia st. st. 1914 roku Wiadomość u właścicielki Szkolna 27.

Potrzebni
 chłopcy do warsztatu Mechanicznego. Teatralna 72 Czernyński. 1653

Sklep
 spożywczy do sprzedania Warszawska Nr. 108. 1659

Panićka
 Poszukuje miejsca sklepie spożywym lub w piekarni Wiadomość w administracji Gońca. 1668

Do wynajęcia
 pianino od zaraz. Wiadomość Zielona 18.

Z powodu
 wyjazdu sprzedaj zaraz szafę, kredens, łóżka, stół oraz krzesła. Aleja III 69 pałec. 1664

Kapusta „Halinówka“
 jedyna kapusta, hodowana bez ludzkich nawozów, pud 40 kop. Dostawa bezpłatna. — Szkolna 20. 1669-2

KAFLE I ROBOTY ZDUŃSKIE
L. NIEPRZECKI i S-ka
 Teatralna № 34, Telefon № 321.

PIEKARNIA
Marcelego Chmielewskiego
 Egz. od lat dziesięciu w Alei II przeniesioną została do lokalu własnego przy ul. Teatralnej 46 róg Zielonej Tel. 634
 Wyłączna sprzedaż mego pieczywa w sklepach: Mieczożarnia „Skrzydłów“ ul. Teatralna 1, — ul. Dojazd 18, — ul. Krakowska 35, — Siedm Kamienic 21.
 Hurtowa i detaliczna sprzedaż w sklepie przy piekarni różnych gatunków pieczywa i cukierniczych wyrobów. Polecając się nadal Szanownej Publiczności pozostaje
 0722 z poważaniem **Marceli Chmielewski.**

40 DNI 40
Bezpłatnie!!
 Kto się nie nauczy w przeciągu 40 dni płynnie mówić, czytać i pisać po niemiecku, francusku i łacinie, według naszych samouczków najnowszej metody (wszystkie inne reklamy) temu wracamy pieniądze. Cena samouczka jednego języka z przes. za pobr. post. 1 rb. 10 k., 2-ch 1 rb. 90 k., 3-ch 2 rb. 80 k., 4-ch 3 rb. 65 k. Obstatunki wypełnia jedyny skład na całej Rosji: St. Petersburg. Peterb. Storona, Bojszj nr. 56. J. K. PETERS.
40 DNI 40

Zaproszenie do przepłaty na nowy ilustrowany tygodnik społeczno-literacki
„GŁOS NARODU“
 mający na celu: popieranie swojskości, rozważanie krzywd społecznych, wskazywanie środków samoobrony. Wychodzi w Warszawie na każdą niedzielę. Przedpłata roczna dla miejscowych prenumeratorów rb. 4, z przesyłką pocztową na prowincję rb. 5. Ażeby dać możność szerszemu ogółowi zapoznania się z treścią i dążnościami naszego tygodnika.
 Cgi szamy próbną prenumeratę **TYLKO ZA PÓŁ RUBLA**
 do 1 stycznia 1914 r. (wraz z przysyłką pocztową)
 Prosimy zgłaszać się osobicie listownie lub telefonicznie do redakcji i administracji „GŁOS NARODU“.
Warszawa, ul. Bracka 13 — tel. 7721
 Redaktor i wydawca **St. Granke.**

Hurtowa i detaliczna sprzedaż pocztówek różnych wydawnictw krajowych i zagranicznych po cenach najprzystępniejszych p. f. **M. Baumert** w Częstochowie, ul Dojazd 17. vis a vis D. Z. W. W. Uwaga! skład zaopatrywany w ciągłe nowości i posiada wielki wybór za gotówkę 5% z konta Również poszukuje się uzdolnionego Ko misjonera.

BIURO TECHNICZNO-HANDLOWE
B. WISNIEWSKI i S-ka
 11-ga Aleja N-r. 32 — Telefon N-r. 385.

POLECA ze SKŁADU: Armaturę kotłową i wodociagową. Metal biały „BABBIT“. Wanny z przyłączką kominową do gazowego i spirytusowego ogrzewania. Nasady kominowe. — Ogrzewacze oszczędnościowe „WULKAN“
PAKUNKI ANTIFRYKCYJNE.